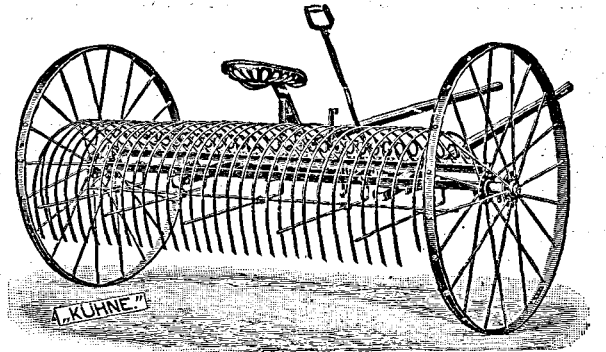

Motorhajtású cseplőkészletek

elsőrendű kivitelben.

2012

Mindennemű egy- és többsoros kapálóeszközök, javított rendszerű '1912' Osborne fűkaszalógépek, leg-tökéletesebb New-OSBORNE kévekötő-aratógépek, sortrágyázó „ROYALL DRILL vetőgépek“

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókok saját kezelésben: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

Beszerezhetők: „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r. t.-nál **Mosonban.**

Eladó

Erdélyben 1100 katasztrális hold tagosított birtok

2922

a vasuti főállomástól 28 kilométerre,
a további részletek iránt értekezhetni

a **Népbank** részvénytársaságnál

Kolozsvárt, (Deák Ferenc-utca 35. sz.)

Gőzeke művelés

Compound, túlhevítés tizenöt atmoszférával a legváltozatosabb talajművelő eszközökkel felszerelt, különösen

kevés szemet fogyasztó,
Heuke-féle 20 lóerős gőzsántókészlettel május, június, szeptember hónapokban, november közepétől december végéig 200 holdnál nagyobb területeken

bérszántást vállal.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma

u. p. **Koncza.**

2921

Omega-láncok

a világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kutszivattyúja, rendkívül sok vizet ad. kis gyermek kezelheti, soha be nem fagy, soha nem romlik, mindenki felszerelheti és jó karban tarthatja. Árlap ingyen és bérmentve, Községi jegyzők honoráltatnak.

BÁRDOS és BRACHFELD
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/6 szám.

2890

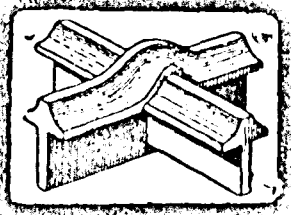
Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonal jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. nyílvárcsüsző Intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

Eladó egy darab 2 éves kiválóan szép és nagy fekete mangalica koca, mely másodsorra tizet malacozott.

Cím: a kiadóhivatalban.
2834

Szab.

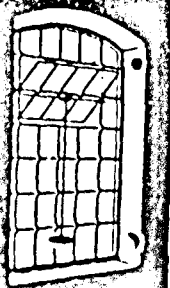
„Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedül gyártója — ismeretével és költségvetéssel díjtalanul szolgál

vasszerkezetű és idomvasablakgyár. Telefon 55-22

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

**A KOLOZSVARI
TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüszete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kama-

tozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Dijmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állit ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

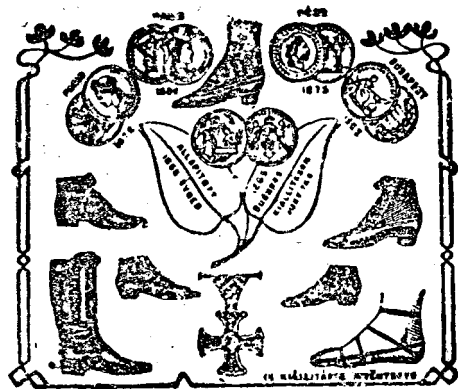
Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

2860

Orpington

fajtyukok.

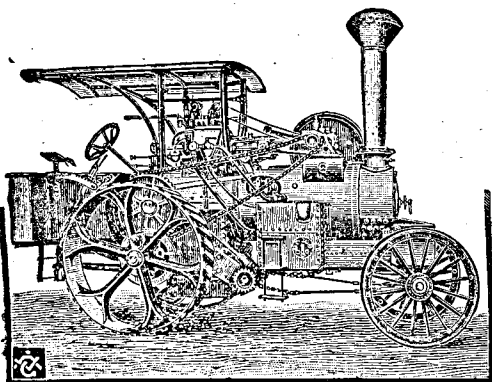
A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

Erzsébet-út 13. szám.

Olcsón eladó szép, nagy, bekerített, üres házhely, Kolozsvár város- legszebb részében, mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telkek értéke eddig évente 25-50%-al emelkedett. Nagyuri családi ház, vagy bérház építésére — esetleg kettőbe osztva is — kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőke elhelyezés céljából is, a mai bizonytalan időkben, nagyon jó alkalom. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levéllég, szóval, vagy telefonon (158 sz.) a kiadóhivatal.

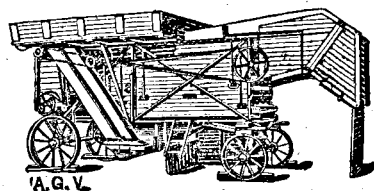
Az állami gépgyár gyártmányai:

Utimozdonyok

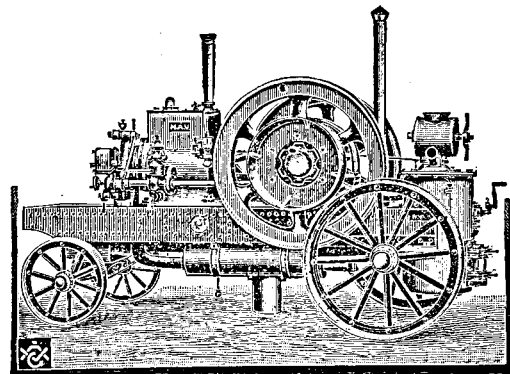
14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcseplőgépek hajtására, tehervontatásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

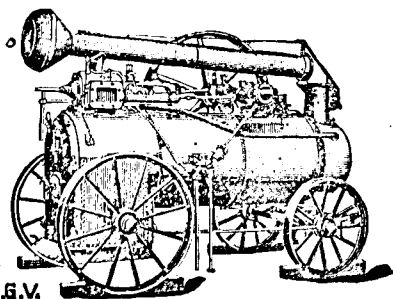
Acélkeretű golyóscsapágyas cseplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyagfogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Rendkívül olcsó üzem! Szabadalom! Zajtalan működés! Könnyű kezelés! Üzemköltség naponként kb. 5 korona. Földgázüzemre is alkalmasak!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vizmegetakarítás.

Eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító rosták. Resicai acélekék.

Laas rendszerű répakapák.

Losonci egyszerű és műtrágya vetőszerkezettel kombinált

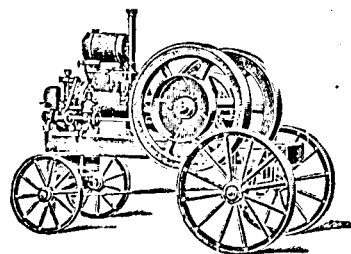
vetőgépek.

Gyomirtó boronák.

Szénagyűjtők.

Fükaszálók. — Aratógépek.

2021 II.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyszerű kezelés! Egyenletes járás! Kevés benzin fogyasztás!

Nyersőajlokomobilok.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
BLOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
EVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A permetező oldat hatásáról. *Dr. Páter Béla.* 223
- A szövetezetek. *Dr. Seyfried Károly.* 224
- A növények ápolása. *Gáspár József.* 225

irodalmi szemle:

- Ingyenes balatoni kalauz. — A gazda egyenes adói. 226

Egyleti élet:

- Meghívók. — Felhívás és értesítés! — Bizottsági ülés. 227

Kormányintézkedések.

Vegyes közlemények.

Hirdetések.

A permetező oldat hatásáról.

Irta:

Dr. Páter Béla,

a kolozsvári gazd. ak. igazgatója, egyetemi m. tanár.

A rézgálicoldat kedvező hatásáról ma már minden gazda meg van győződve. A szőlősgazda rendszeresen permetez a peronoszpóra ellen, a burgonyatermelő a fitoftóra ellen permetez, a gyümölcsstermelő a fuzikládium és több más gombakozta betegség ellen bepermeteli a gyümölcsfáit. Mindenik tudja és tapasztalja, hogy a rézgálic mint gombaölő szer kitűnő szolgálatot tesz a különböző növénybetegségek elleni küzdelemben. Mig tehát a rézgálicoldat gombaölő hatásáról mindenki meg van győződve, addig meglehetősen ütközőpont az a kérdés, hogy miképp hat a rézgálicoldat élettani szempontból a permetezett növényre. Ebben a tekintetben meglehetősen ellentétes nézetek vannak forgalomban, amelyeket eddig még nem sikerült teljesen tisztázni. Azt tapasztalták, hogy a bepermetezett burgonya sokkal nagyobb terméseket adott, mint a be nem permetezett tábla, még akkor is, ha az utóbbit nem bántotta a fitoftóra betegség. Ezt a termésobbletet a rézgálic élettani hatásának tulajdonították, olyformán, hogy a rézgálic a levelekre izgatólag hat s annak táplálkozását fokozza, minek folytán több keményítő rakódott le a gumókba.

Mások a rézgálicnak ezt a hatását tagadják és a termésobbletet mással magyarázzák.

Frank, Aderhold, Schander s több

más elsőrendű szaktudós e téren azt a nézetét nyilvánította, hogy a bordói lé, amivel a burgonyát a burgonyavész, vagyis a fitoftóra ellen permetezik, nemcsak mint penészölő szer hat a burgonya levelel és megakasztja a fitoftóra penésznek a levelekbe való behatolását, hanem hogy az másrészt élénkebb fejlődésre is serkenti a burgonya zöld leveleit. Azt tapasztalták, hogy a 2%-os rézgálicoldattal való permetezés folytán a burgonya levelei erőteljesebben fejlődtek, haragosabb zöld színűek voltak, több levélzöld, vagyis klorofillum képződött bennök, s ezért az áthasonító (assimiláló) képességek is fokozódott, párolgásuk növekedett és később száradtak el, minek folytán a gumóképződés is bőségebb lett s a gumók keményítőtartalma fokozódott. A levelekre került rézvegyület tehát gombaölő hatása mellett izgatólag, chemotaktikai uton hatna a levelekre.

Ezzel szemben *Ewert* proskani tanár azt a kérdést vetette fel, hogy a rézgálicnak, egy ilyen erős mérregnek az alkalmazásánál arra is kell figyelemmel lennünk, hogy vajon az a keményítő felhalmozódás, amit a bepermetezett zöld leveleken észlelünk, nem-e az anyagcsere megzavarásának a jele-e? Ő azt találta, hogy a bepermetezett levelekben, az erősebb fokú és a tovább tartó zöldléssel karöltve jár, a keményítőnek lassabb elvándorlása a levelekből a gumók felé, továbbá vele jár a lélekzés csökkenése és a növekedés lanygulása. Azt állítja, hogy igen szigorú és pontos vizsgálatok az aratás csökkenését mutatják és mindezeket a jelenségeket a rézgálic mérgező hatására vezeti vissza. A bordói lé ennek folytán a burgonyán is csak mint penészölő szer jöhet számításba és élettanilag legfeljebb mint beárnyékoló vékony kéreg szerepelhet, mely szárazság idején védheti némileg a levelet. Élettani szempontból véve nincsen más előnye a bordói lének. *Lutmann* Vermontban 20 évi permetezési kísérletei alapján arra a tapasztalatra jutott, hogy a bordói lével permetezett burgonya mindig nagyobb terméseket adott, sokszor pedig

igen tetemes termésobbletet hozott, mint a be nem permetezett burgonya, ha ezt nem is bántotta a burgonyavész. *Lutmann* a rézgálicnak ezt a kedvező hatását egyrészt a penészölő hatásnak, másrészt a réz izgató és a levelekre ingerlő hatásának tartja. *Lutmann* kísérletei igen száraz égalji viszonyok mellett folytak le, amiből *Ewert* azt következteti, hogy a permetezett réteg a leveleket a kiszáradás ellen védelmezte. *Ewert* Németországban, tehát csapadékban inkább bővelkedő középeurópai éghajlat mellett végzett kísérletei alapján kimutatta, hogy a bordói lé vékony rétege a gyalogpaszulyon és a ribizskén is hasonlóan hatott s hogy a permetezésnek védő hatása náluk is kedvező lehet a levelekre, mert csökkenti e levelek tulságos párolgását. Amellett azonban — ugymond — nem a levelek fokozottabb táplálkozásáról, hanem ezen fontos élettani szerveknek a kedvezőtlen külső viszonyok mellett való további fönntartásáról van szó.

Ewert azt írja, hogy a burgonyával retekkel, paszullyal, a gumós nyulsóskával (*Oxalis esculentával*) és a gumós hűnyással (*Stachys tuberifera*) végzett termésobbleti kísérletekből az a következtetés vonható, hogy a bordói lé okozta kedvező élettani hatás legfeljebb akkor várható, hogyha aszályos idő következik be. Ennek folytán tehát csakis a bordói lé vékony kérgének a beárnyékoló hatása érvényesülne, amely az illető növény életét megnyújtja, illetve a levélzet időelőtti kiszáradását késlelteti. Ettől eltekintve nincs a rézgálicoldatnak közvetlen élettani hatása, eltekintve gombaölő szerepétől.

Ezzel szemben azt az érdekes tapasztalatot tette ugyancsak *Ewert*, hogy a bepermetezett vörös-szőlő, vagyis ribizske bogjónak a cukortartalma nagyon lényegesen emelkedett a permetezés folytán. A cukortartalom emelkedése ugy a gyakrabban megejtett 1%-al való permetezés után, valamint néha már a háromszori ugy gyengébb (1%), valamint erősebb (4%) összetételű bordói lével való permetezés után következett be. Ez a meg-

MEGJELENT

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM

aratási és cséplési árjegyzéke.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

2003

lepő cukoremelkedés nem vezethető a rézgálic penészölő hatására, mert ugyanez állt be a betegség iránt nem fogékony fajtákon is, de viszont ezt a hatást a rézgálicnak a levelekre gyakorolt táplálkozást fokozó ingerére sem lehet vissza vezetni, mert a bogyók cukortartalma nem emelkedett, hogyha csak a ribiszke leveleit permetezte be 4%-os bordói lével.

A rézgálic a ribiszken is szárazság idején kedvező élettani hatással volt a levelekre, mert utóbbiak igen gyors párolgását megakasztotta s ezzel a leveleket óvta a kiaszástól.

A kísérletek továbbá azt bizonyították, hogy a bogyók cukortartalmának a fokozódása csakis maguknak a bogyóknak a rézgálicval való bepermetezésének az eredménye. Ez a hatás pedig igen meglepő és nagyfokú.

Ewert a cukortartalom tetemes emelkedését az egészen is észlelte, hogyha annak a bogyóit bordói lébe mártogatta, ezért azt következteti, hogy a cukortartalom talán másfajta gyümölcsnél, nevezetesen a szőlőnél is hasonlóan emelhető tesz a fürtöknek bordói lébe való mártogatása, illetve a szőlőfürtöknek bepermetezése által.

Végül még arra a nevezetes ujtásra is ki kell térnem, amely most a szőlőlevelek bepermetezése körül fogatosítandónak mutatkozik. Eddig u. i. azt hirdettük, hogy a szőlőleveleket úgy kell bepermetezni, hogy a levelek színét, t. i. a felső lapját borítsa be a permetező réteg, mert abból az elvből indultunk ki, hogy a peronoszpóra szaporodási sejtjei, a konidiumok, a levél felső lapjára kerülnek és innen fertőzik be a leveleket, azáltal, hogy a konidiumokból kilépő parányi mozgó képletek, a rajzók, a levél bőrét áttörnek és úgy jutnak be a levél belsejébe, ahol élősködő penésszé kifejlődnek.

Az újabb kutatások azonban halomra döntik eddigi okoskodásunkat, mert Ruhland és Faber fertőzési kísérletekkel kimutatták, hogy a peronoszpóra konidiumjaiból kikelő parányi rajzók csakis a levél fonákán képesek a levelet befertőzni, a levél színe, t. i. a felső lapja felől nem megy végbe az infekció. Míg tehát eddig a levél felső lapját tartottuk bepermetezendőnek, addig most a levél fonákjának a bepermetezésére is sulyt kell helyezni.

Müller-Thurgan újabb kutatásai kiderítették, hogy a peronoszpóra a szőlő levelét olyformán fertőzi be, hogy a rajzói a levél fonákán lévő szájrészen (lég-

részen) megtelepsznek, ott kicsiráznak és a szájrészen keresztül bele nőnek a levél belsejébe. A levél színe felől képtelen a peronoszpóra a levél belsejébe behatolni, mert nem képes annak bőrét áttörni.

Ebből kiindulva oly irányban folytat permetezési kísérletek, valjon megóvhatók-e a szőlő levelei, ha azokat csakis a fonákukon permetezzük be? Az eredmény kedvező volt. Történtek továbbá peronoszporával való fertőzési kísérletek olyan leveleken, amelyek színe be volt permetezve. Ezekben a fertőzés a levél fonákja felől akadálytalanul sikerült ugyanugy, mint az egyáltalában be nem permetezett leveleknek a befertőzése; viszont az olyan leveleket nem sikerült befertőzni, amelyeknek csakis a levél fonákja volt bepermetezve. Nem végzünk tehát tökéletes munkát, hogy ha a szőlő leveleinek csakis a felső lapját permetezzük be, a fő sulyt a levelek fonákjának a bepermetezésére kell irányítani, bár az utóbbi nehezen vihető keresztül.

Ravaz és Verge azonban, ez a két kiváló francia szaktekintély azt mondja, hogy nincs ok az eddigi módszerenváltoztatni, mert a szőlő a peronoszpóra szaporodási sejtjeit mégis a levél színén rakja le, ahonnan a rajzók a levél színéről a levelet egész vékonyan bevonó finom vizréteg közvetítésével jutnak a levél fonákára. A levegő nyirkossága nagyban fokozza a vékony vizréteg keletkezését, míg az eső erre hatással nincs. A permetezés egyrészt a levelekre került konidiumok csirázását akadályozza, másrészt a rajzók a levél fonákára való vándorlását gátolja.

Faes lausannei tanár vizsgálatai ugyanerre az eredményre vezettek, hogy t. i. a peronoszpóra csakis a levél fonákja felől tudja a levelet befertőzni, de neki sikerült a szőlőleveleket a felső lapjuk felől is befertőzni, ha azokat a jégveréshez hasonlóan megsebezte. A jégverésnek tehát szerepe juthat a peronoszpóra terjedése körül. Ő azt tartja, hogy a permetezés csakis a levél fonákjának a bepermetezése által válhatik eredményessé.

Ewertnek a ribiszkebogyók permetezése körül szerzett tapasztalatai már most gondolkodóba ejthetnek bennünket, hogy valjon ne permetezzük-e be a fürtöket is a bogyók cukortartalmának fokozása céljából?

A szövetkezetek.

Írta:

— és az E. G. K. március 28., 29., 30.-i szociális tanfolyamán előadta —

Dr. Seyfried Károly.

IV.

Az állatbiztosító szövetkezetek mezőgazdasági haszon- és tenyészállat-biztosításával foglalkoznak. Elődei a «hobsa» néven ismert kölcsönös segítségek, melyek Erdélyben még most is dívának és abból állnak, hogy állathullás esetén az állat értéke az összes állattartó gazdákra kivettetik. Amíg lényegtelen az elhullás, addig a hobsa is megfelel a célnak, de amint járvány tör ki, hasznavehetetlen intézménynek bizonyul. Teljesen jó és a gazda, különösen a kisgazda igényeinek megfelelő állatbiztosítást csak az állatbiztosító szövetkezetek tudnak végezni; de ezek is csak akkor, ha egy viszontbiztosítási központba egyesülnek.

E téren hazánkban nagy haladást konstatálhatunk, de csak azóta, amióta a Budapesten székelő Állatbiztosító társaság viszontbiztosító központnak alakult át és amellet a szövetkezetek terjesztése körül legszelesebb mértékű propagandát fejt ki.

A hitelszövetkezetek a mezőgazdasági személyi hitel legjobb és leghivatottabb társadalomgazdasági szervei. De ezek is csak úgy képesek áldásos működést kifejteni, ha központi pénztárakba tömörülnek. Utóbbiaknak az a feladatuk, hogy az egyik szövetkezet fölölégét a másiknál elhelyezzék; továbbá, hogy a pénzpiac kihasználását feltételező alapos banktechnikai munkákat végezzék; végül pedig, hogy mint a szövetkezetek tanácsadói és fővezetői szerepeljenek.

A hitelszövetkezeti ügyet eddig minden állam felkarolta, úgy, hogy eddig mindenütt külön törvényt látunk, mely központi pénztárakat létesít és úgy maguknak a vidéki szövetkezeteknek, mint a központi pénztáraknak különböző kedvezményeket biztosít, aminők: a) az alap és tartalékalapok gyarapítására szolgáló nagyobb állami hozzájárulások; b) a kamatmentes kölcsönök; c) az adó, bélyeg és illetékmentesség; d) a levelezés és egyéb portómentesség. Az a) és b) alatti kedvezmények a központi pénztárakba szólnak, a vidéki szövetkezetek csak közvetve jutnak hozzá, a többiek azonban közösek.

A hitelszövetkezetek tehát a mezőgazdasági személyi hitel legjobb szervei. Hattingberg vizsgálatai szerint azonban a földmivelő népesség még nem elég érett arra, hogy a személyi hitel nagy jelentő-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándékaikról szíveskedjék ingyen árjogyzókat kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

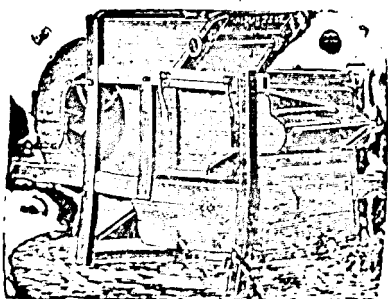
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

ségét átérezze, mert a hitelszövetkezetek nem a személyi, hanem a dologi hitelt tekintik főfeladatoknak, amit számtalan ausztriai példával igyekeznek igazolni.

Tény az, hogy a hitelszövetkezetek nagy része a lombárd és a jelzáloghitelt is ölelte fel. Első ellen azonban semmi kifogást nem tehetünk, mert az intézetek mozgékonyaságára semmi befolyással nincs. Éppen nagyon helyénvalónak tartjuk, mivel mezőgazdasági kismérvű lombárd hitellel a nagyobb pénzintézetek nem igen foglalkoznak és így csak a hitelszövetkezetek lehetnek azok a szervek, melyekkel a fontos kérdést megoldani lehet. Azt azonban mi sem tudjuk helyeselni, hogy a jelzáloghitel képezze a hitelszövetkezetek főcélját, mert az nagyon megkötí erejüket, lassúvá és nehézvé teszi őket, ami legfőbb céljuknak, a személyi hitelnek valóságos halál. Ha azonban felesleges pénzzel rendelkeznek, tehát a személyi hitel hátránya nélkül, nyújthatnak kisebb mérvű jelzáloghitelt is. Sokkal helyesebb azonban, ha ezt a pénzt más mezőgazdasági érdekszövetkezetekbe fektetik és ha ilyenek nem volnának, maguk szerveznek ilyeneket.

Hazánkban a hitelszövetkezetek első nyomait az erdélyi szászoknál látjuk. Alighozmár Schultze-Delitzsch és Raiffeisen fellépése előtt is lettek volna ott olyan szövetkezetek alapuló intézmények, amelyek tagjaiknak kisebb személyi és lombárd természetű hitelt nyújtottak. Az 1872-ben alakult Kisbirtokosok földhitelintézete vidéki előleg-egyletek szervezését is célozta, melyek körülbelül olyan szervezettel bírtak volna, mint a hitelszövetkezetek; sajnos azonban, hogy ezen szép terv a vezetők tértelensége miatt semmivé lett.

Az 1875 évi kereskedelmi törvény a szövetkezeti eszmét is jogi formába önti, de nagyon tág és rugalmas határozmányokkal és mindennemű kedvezmények biztosítása nélkül. Mindannak dacára György Endre agitációjára, gr. Károlyi Sándor patronátusa alatt 1886-ban megalkult a Pestmegyei hitelszövetkezet, mely csakhamar az egész vármegyét üzletkörébe vonta és a vidéken is több intézetet alapított.

A Pestmegyei hitelszövetkezetek működése élénk visszhangra talált az egész országban és a szövetkezeti eszme csakhamar népszerűvé vált. Mindenfelől felhangzott az óhajlás a szövetkezetek meghonosítására, úgy, hogy ezen szövetkezet 1894-ben az ország többi vármegyéire is kiterjesztette hatáskörét és a Pesti hazai takarékpénztár támogatása mellett Hazai szövetkezetek központi hitelintézetévé alakult át. Főleg az erdélyi vármegyékben

Gidófalvy István fejtett ki bámulatos tevékenységet, a szászok között Wolf Károly és az irodalom terén Bernáth István.

A szövetkezetek azonban csak akkor kezdettek igazán terjedni, mikor az 1898. XXIII. t.-c. Országos központi hitelszövetkezetet létesít, melynek alaptőkéje alapítványi üzletrészek utján lett előteremtve s egy év alatt már 4-2 millió koronára rugott. Az állam egy millió, öfelsege 50.000 koronával járult hozzá, a többi magánosok által jegyeztetett. Az állam még alapítási és szervezési költségekre 100.000 koronával járult hozzá; azonfelül még három millió korona névértékű italmérési kártalanítási kötvényt engedett át a kibocsájtandó kötvények biztosítási alapja javára. Felmentetett a különböző adók és illetékek alól; bélyegmentességet élvez; levelei, postaküldeményei és postautalványai portómentesek.

Ugyanazon törvény a vidéki szövetkezetekre nézve is új szabályokat írt elő, de csak azokra, amelyek a központi hitelszövetkezet kötelékébe akarnak belépni. Ezek is ugyanazon adó-, illeték-, bélyeg- és postakedvezményeket élvezik, mint a központi szövetkezet. A nyereszkesedés kizárása végett az üzletrészek 5 százaléknál nagyobb osztalékban nem részesülhetnek, a tagok pedig üzletrészeik névértékének ötszöröséig szavatolnak a szövetkezet tartozásaiért. A központtal való összeköttetés azon alapszik, hogy annak rendes tagjai közé belépnek s ott legalább egy darab 200 K üzletrészt jegyeznek. Ezért az ellátja őket elegendő forgó tőkével, aminek fejében azután ellenőrzési jogot gyakorol és az igazgatóságban és felügyelő bizottságban egy-egy tagot kinevez.

A központi hitelszövetkezet a szükséges pénzl részint az állampénztár készleteiből előlegezi, részint pedig a jegybanktól veszi fel. Az igazgatóság egy részét a kormány nevezi ki, az elnököt öfelsege, amellel működik egy állandó kormánybiztos, ki az igazgatóság határozatai ellen óvást emelhet és azokat döntés végett a pénzügyminiszter elé terjeszti. 1899-ben kezdte meg működését s először is a Hazai hitelszövetkezetek központi hitelintézetét olvasztotta magába a régi szervezettel vidéki szövetkezeteket alakította és csak azután fogott hozzá új vidéki szövetkezetek alakításához.

A kezdeti nehézségei részint abban nyilvánultak, hogy némely szövetkezet főleg csak jelzáloghitellel kezdett foglalkozni, részint abban, hogy néhol a vezetőség érdemeket akarván szerezni, túl liberálisan osztogatta a hitelt, aminek azután az lett a következménye, hogy az

egész község eladósodott. Ezekről azonban eltekintve, a hitelszövetkezetek ma a magyar kiscgazdáknak a legjobb hitelszervei, különösen amióta sok helyen áru-raktárakat létesítettek és a fogyasztási szövetkezetek alakítását, továbbá a tenyészállatvásárlást is, amelyet az állam a kamattheherhez való hozzájárulása által támogat, előmozdítják.

(Folyt. köv.)

A növények ápolása.

Irta:

Gáspár József,
ny. földm. isk. igazgató.

A tavaszi vetést — azt mondhatjuk — az erdélyi részek legnagyobb területén bevégezték. Számításba nem vehető elenyésző esekély azon terület, ahol még most is a vetési munkálatok foglalják el a gazdákat. A tavaszi vetésről tehát, mint befejezettéről, mint tényről beszélhetünk, anélkül, hogy *«Lemerete után dicséred a napot»* nagyon ismeretes közmondással ellenkezésbe jönnénk.

A gazdalelkeket örömmel töltötte el az a kézrejátásza az időjárásnak, melyben az első barázdától az utolsó boronnyomig a tavaszi vetési munkálatok közben részesültek. Mintha a természet ezzel azt akarta volna kifejezésre juttatni, hogy megakartja a múlt év igen sok csapásait, fátyolt akart volna borítani a multra. Áprilisben kaptunk ugyan egy kis *«emlékeztetőt»* a multra, de ez is anélkül folyt le, hogy akadályozta volna a vetési munkálatokat, avagy kárvallással járt volna a már kikelt vetésekre. A vetéstől ugyan sok idő van még az aratásig, addig sok minden történhetik, a vetés alatt tartott és annak végéig kisért kedvező időjárás tehát még nem jogosít fel vérmes reményekre, de mert *«Ki mint vet, úgy arat»* tartja szállóigénk, alapul szolgál mégis arra, hogy a jó reményt táplálhassuk.

A vetés befejezésével veszi nyomban kezdetét a *«növények ápolása»*, mely tehát időszerűségénél fogva is kinálkozik arra, hogy vele foglalkozzunk. A növények ápolása előtt állva, nem kisebb aggodalomra van okunk, mint volt a vetés előtt. De sőt talán fokozódásról is beszélhetünk, amennyiben ennél a kérdésnél nemcsak az időjárás jön a számításba, hanem a *«munkáskérdés»* is, mely egyforma két kemény dió, a mai gazdálkodásban.

Eddig is elégtelen volt a munkáskéz az ápolási munkálatok időszakában, ebben az évben pedig még rosszabbodott az állapot. A múlt év kevés és gyenge termése, melyről joggal mondhatjuk — *rosszabb volt, mint kevesebb*, a földnélküli, de sőt az 1-2 holdas mezei munkásokat is arra kényszerítette, hogy cseldeknek szegődjenek el, avagy a gyárakban, bányákban keressék munkát, hogy annak árán beszerezhessék élelszükségleteiket, avagy hogy vándorbotot vegyenek. A mezei munkásoknak emiatt megkevesbedett száma hozta magával azt a minden oldalról sűrűn hallható panaszt, hogy a tél folyamán részes munkákra vállalkozók a szerződéstől visszaléptek s

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindensféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rollettük egyedüli főraktára.

hogy a kiadásra váró tengeri vetésekre nem akad részes mivelő.

A mezei munkások számának apadásával járó bajt fokozza a folyó évben az a körülmény is, hogy igen sok gazda az elmaradt őszi vetés helyett is tengerit volt kénytelen vetni, tehát a kevesebb munkáskézre több munka vár. A küszöbön álló és folyamatba tett ápolási munkálatok tehát nehéz feladat elé állítanak, melyek sikeres lebonyolítására, ahol csak lehet, vegyük elő a fogatos eszközt, ahol pedig a kézimunkára vagyunk utalva, törekedjünk arra, hogy azt időben és térben a legelőkétebben kihasználhassuk.

A növények ápolásának, mely a gyomlálás, fogasolás, hengerezés és töltögetés által jut kifejezésre, mint ismeretes, célja az, hogy a növények fejlődésének útjában álló akadályokat eltávolítsuk, a talaj felporhanyítása és lazítása által pedig fejlődését elősegítsük. E munkálatok között a fogasolás és hengerezés a munkásviszonyoktól függetlenek, ennél fogva ezeket az aggodalmat okozó munkálatok közül kikapcsolhatjuk. A gyomlálás sem okoz nagy fejtörést, mivel erre a célra meg a gyermekéket alkalmazhatjuk, akikből egyetlen községben sincsen hiányosság. Marad tehát nehéz kérdésnek a *kapálás és töltögetés*, melyek mindkettője mélyen kapcsolódik a munkásviszonyokba és az időjárás alakulásaihoz.

Az erdélyi részekben bármely irányban tegyünk utat, mindenütt arról győződünk meg, hogy a gyakorlatban a kapáláshoz fűzött növényápolásnak csak egyik célját tartják szem előtt, s ez — a *gyomirtás*. Ebbe a felfogásba úgy belegyökereztek gazdáink, hogy ha nem gyomosodik el a tengeri vagy a burgonya vetés, talán nem is kapálnák meg. A növények ápolásának csupán a gyomirtásra kiterjedő egyoldalú felfogása és a munkálatok költségeiben való takarékoság: teszik éppen költségesebbé a munkát és kockázatosabbá a termést. Azt látjuk ugyanis a gyakorlatban, hogy gazdáink az első kapálást halogatásáig addig, amíg a gyomok jól kifejlődnek, csupán azért, hogy utána minél hosszabb időre tolják ki a második kapálást, s ezzel elejét vegyék egy harmadik kapálás szükségének. Az első kapálás halogatásával a gyomok mindenütt meglehetősen kifejlődnek, s úgy a beárnyékolás, mint a tápanyag elvonása által annyira sanyargatják a kapásnövényeket, közöttük különösen a tengerit, hogy a növények zöld színüket elveszítik: *megsárgulnak*. Hogy ez a termés rovására történik, bizonyításra nem szorul. De nézzük a dolgot a másik oldalról: a munka minősége és a költsége szempontjából. Az első kapálás halogatásával a gyomok annyira megsűrűsödnek és oly erőre kapnak, hogy maga a munka, a kapálás kétszeres, sőt nem ritkán, különösen ha esős idővel is kombinálódik, háromszoros munkaerőt is igényel. A munka eredménye pedig az, hogy ha különösen mindjárt-e, vagy még egy nap mulva is esőt kap a vetés, ami ebben az időszakban éppen nem tartozik a ritkaságok közé, úgy bezöldül a vetés, annyira felverődnek rajta 1—2 nap alatt a gyomok, mint a kapálás előtt. Tehát kétszeres vagy háromszoros munkaerővel és költséggel rosszabb munkát végzünk.

Magától vetődik fel ezek után az a kérdés, melyik a helyes módja a növények ápolásának? amellyel mind a két célnak: a gyomirtásnak és a talajporhanyításának, egyformán eleget tehetünk. Az előbb, midőn az elkészült munka okozta bajokat felsoroltuk, egyben reá mutattunk a helyes módra is, melyet kifejezetten a következőkben foglalhatunk

össze: *Az első kapálást, mihelyt a mivéleti növény kikelt és annyira fejlődött, hogy könnyen felismerhető, azonnal indítsuk meg, tekintet nélkül a gyomosodás mértékére; a második kapálást akkor állítsuk be, amikor a gyomok előre törését látjuk; a harmadik, illetve utolsó kapálást pedig oly időben végezzük el, amikor még a növények levelei rongálást, sérülést nem szenvednek, tehát az erőteljesebb fejlődés beindulása előtt.*

A növények ápolásának az ajánlott módon keresztülvitelére a legalkalmasabb és legolcsóbb eszközök a fogasos soros mivelés, melyeknek bevezetése a gyors és olcsó munkán kívül azért is kívánatos, hogy ezek sarkalják is a gazdákat arra, hogy az elgyomosodás előtt indítsák be az ápolási munkálatokat, mivel a sorosmivelő az egész elgyomosodott földben jó munkát nem végeznek.

IRODALMI SZEMLE.

Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauzt a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

A gazda egyenes adói. Irta: Szilárd Ferenc dr. Köztelek Olcsó Könyvtára IV. évfolyam 11—12. füzeté. A Kodolányi-féle irodalmi alapítványból díjazott mű. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára 1 K.

A Köztelek Olcsó Könyvtára nyomban az 1909. évi új adótörvények szentesítése után „Adóügyi tanácsadó” címmel egy kis kátét juttatott a gazdaközönség kezébe azzal a rendeltetéssel, hogy ez az új adótörvények szövevényeiben hasznos útmutatásul szolgáljon. A könyv ugyszófván nélkülözhetetlen adóügyi tanácsadója minden gazdának. Nagy mértékben fokozza a könyv gyakorlati értékét az a körülmény, hogy az adótörvények alkalmazását példákban is bemutatja és nagyszámu írásmintát is közöl.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya Kolozsvárt, 1913. évi május hó 24-én, (szombaton) a. u. 4 órakor, az egylet Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében, *rendes ülést tart*, amelyre az igazgatóválasztmány tagjait tisztelettel meghívja:

Kolozsvárt, 1913 május hó 14-én.
az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

Földmivelésügyi miniszter leiratai:

1. A sertésvész elleni védekezés tárgyában, a törvényhatóságok részére kibocsájtandó rendelet tervezetel véleményezés céljából megküldi.
2. A tagosítás megkönnyítése tárgyában kiadott rendeletet megküldi.
3. A fertőző állati betegségek ellen alkalmazható vérsavónak a gazdaközönség részére való kiszolgáltatása tárgyában kiadott rendeletet megküldi.

4. Kirendeltségek szervezeti szabályzatát megküldi.

Felterjesztések a földmivelésügyi miniszteriumhoz:

5. A fogarasi méneshirtok áthelyezése tárgyában.

6. Kedvezményes áru katonai korpa kiosztása tárgyában.

7. A baromfitenyésztés fejlesztése és keltetőgép adományozása tárgyában.

Egyéb tárgyak:

8. «Minerva» áll. bizt. társ.: az államsegéllyel vásárolt tenyész-szarvasmarhák biztosítása tárgyában átir.

9. Jelentés a birtokpolitikai nagygyűlés előkészítő értekezletéről.

10. Jelentés: a romániai gazdák tanulmányutjának előkészítéséről.

11. Jelentés: a kiáll. rendező és bíráló bizottságok megválasztásáról.

12. Jelentés: a kolozsvári népegészségügyi kiállítás megnyitásán való egyleti képviseltetéséről.

13. Új tagok bejelentése.

14. Ülés napjáig beérkező tárgyak.

15. Esetleges indítványok.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsmezei Szakosztálya 1913. évi május hó 25-én délelőtt 11 órakor, Kolozsvárt a m. kir. gazdasági akadémia majorjában (a Táborhelyen) intéző bizottsági ülést tart a következő tárgysorozattal:

Leiratok:

1. Földmivelésügyi Minisztertől: A falusi határtagosítás propagálásáról.
2. U. az: Csikólegelők létesítéséről.
3. U. az: A párisi gazdasági szaktudósító kinevezéséről.
4. U. az: Az Erdélyrészi (Székelyföldi) kirendeltség kettéválasztásáról.
5. Alispáni átirat: Szatmármegye körirata a Balkán államokkal kötött kereskedelmi szerződések megújításáról.
6. A kolozsvári m. kir. gazdasági felügyelőség irata: kolozsmezei járási állatdíjazások tárgyában.
7. Fogarasmegyei gazd. egylet átirata: a fogarasi állami ménes elhelyezésének megállásáról.

Előterjesztések a nyári működésről:

8. Tengeriültető (gép) versenyekről.
9. Gazdaköri szántásversenyekről.
10. Orsz. Gazdaszövetség meghívója a kassai gazdakongresszusra.
11. Kolozsmezei gazdák tanulmányi kirándulása Mezőhegyesre, Szegedre.
12. Juhsajt-készítő tanfolyamról.
13. Esetleges indítványok.

Kolozsvár, 1913 május hó 15-én.

Dóza

cs. és kir. kamarás,
alispán.

Felhívás és értesítés!

Az erdélyi mezőgazdasági szeszfőzde tulajdonosok figyelmébe!

A mezőgazdasági szeszfőzde tulajdonosok szervezkedésének elérkezett az ideje és az anyaországi gazdáknak a szeszkartell ellen való szervezkedése mellett nekünk erdélyieknek sem szabad elmaradnunk.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya folyó évi április hó 25-én tartott ülésében elhatározta, hogy az erdélyi mezőgazdasági szeszfőzde tulajdonosokat értekezletre hívja egybe, a

szeszkartell ellen való szervezkedés módzatainak megbeszélése céljából.

Felkérjük ezért Erdély összes mezőgazdasági szeszfőzde tulajdonosait, hogy a folyó évi június hó 4-én, szerdán, délután 4 órakor, Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében e tárgyban tartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A megjelenésben való akadályoztatás esetén, kérjük a szervezkedéshez való csatlakozásnak írásban való bejelentését.

Kolozsvárt, 1913. május hó 17-én.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
Elnöksége.

Bizottsági ülés. Az E. G. E. irodalmi szakosztályának könyvkiadó vállalati albizottsága, folyó hó 25-én, d. u. 5 órakor bizottsági ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Jelentés a könyvkiadó vállalat vagyoni állapotáról; 2. füzetek nyomása iránti intézkedés.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A tagosítás könnyítése. A tagosítás ügyét új alapokra fektető és az eljárást lényegesen egyszerűsítő 1908. évi XXXIX és VII. t.-cikkkel életbelépte óta a tagosítások évről-évre szaporodnak. Megállapíthatjuk azonkívül a statisztikájukból azt is, hogy míg egyes vidékekről egyáltalán nem érkezik tagosítási kérelem, az eddig lefolytatott tagosítások körzetében viszont valósággal tömeges a kérelmezés. A tagosítási költség 500 korona, azonban ugyszólván máról-holnapra jelentékeny tökévé változott, melyet a tagosításra szoruló szegény községek nehezen, sőt mondhatnók, csak kivételes esetekben tudtak összehozni. Ezen most változtattak. Az orvoslás oly módon történt, hogy a földmívelésügyi miniszter a napokban kiadott rendeletében az anyagi biztosíték követelménye helyébe vagylagosan az erkölcsi biztosíték követelményét helyezte. Körrendeletben közölte a vármegyék gazdasági egyesületeivel, hogy abban az esetben, ha a tagosítási kérelem előterjesztésének gazdaságilag indokolt voltát az illetékes gazdasági egyesület igazolja az 500 korona biztosíték bírói letétbehelyezésétől eltekint. A gazdasági egyesületeknek bekapcsolása a tagosítás ügyébe, agrárpolitikai jelentőséggel is felruhazza a rendeletet. Az a fontos hatáskör, melyet a gazdasági egyesületek által nyernek, tekintélyüket, a vidék életében játszó szerepük súlyát és fontosságát kétségkívül lényegesen fogja emelni. A gazdasági egyesületeknek azonban kötelessége ügyelni arra, hogy ez a nekik juttatott értékes jog és kötelesség ne sülyedjen a kezükben egyszerű formalitássá.

Az erdélyrészi miniszteri kirendeltség kottó osztása. Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter Kolozsmegye mezőgazdasági bizottságához a következő leiratot küldte a héten:

4671. eln. XII/3. 1913. szám. Szives tájékoztatás értesítem a t. bizottságot, hogy az 1913. évi költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltséget kettéosztottam olyképen, hogy ezen miniszteri kirendeltség működési körzetébe jelenleg tartozó vármegyék közül Marostorda, Udvarhely, Háromszék, Csik, Brassó és Küküllő vármegyéket Marosvásárhely székhellyel a marosvásárhelyi miniszteri kirendeltséghez, Kolozs, Alsó-Fehér, Szolnok-Doboka, Hunyad és Torda-Aranyos vármegyéket pedig Kolozsvár székhellyel a kolozsvári miniszteri kirendeltséghez osztottam be.

A kolozsvári miniszteri kirendeltség vezetésével, ugyszintén a marosvásárhelyi miniszteri kirendeltség ideiglenes vezetésével is dr. Koós Mihály miniszteri osztálytanácsost bízom meg, akit evégből Kolozsvárra kirendeltem, a marosvásárhelyi miniszteri kirendeltségnél pedig az állandó vezető helyettesi teendőik ellátásával egyidejűleg dr. Drexler Béla miniszteri segédtitkárt bízom meg.

Felkérem a t. bizottságot, hogy ezen kirendeltségeimet működésükben támogatni és nekik céljaik elérésében lehetőleg mindenben segédkezet nyújtani sziveskedjék.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A romániai gazdák kirándulása és az E. G. E. Egy kolozsvári napilapnak téves információkon alapuló azon közleményével szemben, hogy a romániai gazdák nem jönnek Erdélybe, szükségesnek tartjuk e helyen is kijelenteni, hogy a romániai nagybirtokosokból álló kiránduló társaság az E. G. E. által kidolgozott utiterv szerint — az eddigi megállapodásuk szerint — május hó 30-án indul utnak Bukarestből Erdélybe az itteni és magyarországi állattenyésztés és mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása céljából.

— Országos gazdasági ülések Kassán. A Magyar Gazdaszövetség folyó évi országos gazdasági ülést június hó 18-án tartja meg Kassán, *Darányi* Ignác elnöke alatt. A gyűlés napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mezőgazdasági termelés védelme. Előadó: *Desseffy* Emil gróf. 3. A gazdák szervezkedése ezen védelemnek a törvényhozásban leendő érvényesítésére. Előadó: *Meskó* Pál. A Gazdaszövetség által összeállított és közölt program szerint Kassán a gyűlés napján délelőtt 9 és fél órakor lesz a gyülekezés, a Rákóczi sirjánál (székesegyház). Rákóczi sirját a Gazdaszövetség megkoszorúzza. Innen a gyűlés színhelyére való indulást tárogatók fogják jelezni. A nagygyűlés után délután fél 2 órakor Kassa legjobb vendéglőiben elosztva étkezik a nagygyűlés közönsége. Reggel 8 órától fél 10-ig és délután fél 3 órától este 6-ig, a Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület tokajhegyaljai borkiállítására és borkóstolója Kassán a Széchenyi-ligetben nyitva lesz.

A nagygyűléssel kapcsolatban kirándulások lesznek Kassáról: 1. A tarpataki vízeséshez és a Csorbai-tóhoz (Magas-Tátra), indulás Kassáról június 19-én reggel félöt órakor. A kirándulók Tátrafüred, a tarpataki vízesés és a Csorbai-tó meglátogatása után aznap este érkeznek vissza Kassára. A kirándulás költsége Kassától vissza Kassáig (vasut, étkezés) II. osztályú utasok részére 23.60 kor., III. osztályú utasok részére 20 kor. 2. *Kassáról Tállyára.* (Vasuti állomás a Kassa—Szerencsi vonalon.) Indulás június 19-én reggel félhat órakor különvonattal a tállyai szőlők (tokajhegyaljai borvidék) és borpincék meglátogatására. Erkezés Tállyára délelőtt fél 9 órakor. Elutazás Tállyáról délután a menetrend szerinti vonatokkal.

A gyűlés napirendje: 1. Az országos gyűlés elnöke: a Magyar Gazdaszövetség elnöke, alelnökei: a szövetség alelnökei. 2. Mindegyik előadáshoz előzetes jelentkezés után lehet hozzászólni. Egy-egy hozzászólás legfeljebb öt percig tarthat. 3. A gyűlésen szólási joga csak a Magyar Gazdaszövetség egyéni tagjainak és testületi tagjai irásbeli igazolványt felmutató kiküldötteinek van. Egy testület több kiküldöttet is bízhat meg képviselővel.

4. Az előadások tárgyától eltérő indítványt engedély nélkül senki sem tehet. Az ülőhelyekre felállni nem szabad. A gyűlés kezdetét tárogató jelzi. Jelentkezni június hó 4-ig kell a Gazdaszövetség által megadott utasítás szerint, részint a Gazdaszövetségnél, részint a Zemplénmegyei Gazdasági Egyesületnél.

— Méhészkongresszus és kiállítás. Az Országos Magyar Méhészegyesület július 6. és 7. napjain Székesfehérvárott országos méhészeti kongresszust tart. A Balatonmelléki Méhészegyesület elhatározta, hogy a kongresszussal kapcsolatban a Fehérmegyei Gazdasági Egyesület és az Országos Magyar Méhészegyesület támogatásával kiállítást rendez. A kiállítással kapcsolatban mézvásárt is rendeznek, amely nagyszabásúnak ígérzik.

— A peronospora fellépése Erdélyben. A budapesti szőlészeti kísérleti állomás és Ampelológiai intézet éveken át megfigyeléseket tett arra vonatkozólag, hogy az ország egyes vidékein mikorra várható kb. a peronospora fellépése. Igen nagy szolgálatot tesz a szőlőbirtokosoknak az intézet, mikor előre felhíván a gazdák figyelmét a peronospora beköszöntésének idejére, lehetővé teszi az ellene előre való védekezést.

A peronospora életrekelésének Erdélyben a két Küküllő völgyében az időjárás május hó végén és június hó elején kedvez. Erre az időtájról várható a peronospora fellépése és az olajfoltok jelentkezése. A peronospora fellépésének és terjedésének megállítására céljából szükségesnek látszik tehát permetezést mielőbb megkezdeni Erdélyben is.

E hiradáshoz kapcsolja az Ampelológiai Intézet abbéli kérését, hogy a szőlősgazdák minél számosabban azonnal küldjenek be az intézetnek a beteg szőlőlevelet vagy fűrtöt, mi helyt a peronospora bármilyen nyomokban mutatkoznak is, avagy jelenlétének csupán csak gyanúja is forogna fenn, még akkor is, ha az illető gazda maga is felismeri a bajt és tisztában van az ellene való teendővel. Mert erre a peronosporaanyagra a próba kedvéért van szüksége az intézetnek, hogy lássa, hogy mennyire és milyen módon vált be a betegség kitorésának előre való jelzése.

Értékes kiegészítése lenne a szőlősgazdák ebbéli közreműködésének, ha a beteg anyag beküldésével egyidejűen arról is értesítenék az intézetet, hogy mikor permeteztek. *Mindenkinek, aki levelezőlapon kéri, díjtalanul küld az Ampelológiai Intézet (Budapest, II., Debrői-ut 15.) védekező utmutatást és peronosporás anyag beküldéséhez szükséges hivatalos választborítékot.*

— A Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ a héten a G. E. O. Sz. és a Gazdaszövetség kötelékébe tartozó gazdasági egyesületeket és gazdaköröket körlevélben szólította fel a szerb, valamint a többi balkán államokkal fennálló külkereskedelmi szerződéseinknek mezőgazdasági vámvédelmünk rovására tervezett módosítása ellen leendő sürgős és erélyes állásfoglalásra. A felszólítást az E. G. E. is megkapta és értesítette a Vámpolitikai Központot, hogy az egylet f. évi február hó 3-án tartott igazgató-választmányi ülésének határozata értelmében, e tárgyban még február hóban felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez.

— Gazdakörök a kolozsvári gazdasági akadémián. Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya f. hó 25-én reggel 8 órakor kirándulást rendez, a kolozsvári gazdas. akad. külső majorjába, hol az akadémia tanárai kiscgazdáknak való gépbemutatót rendez. A bemutató után gyűlés lesz, délután 2 órakor pedig a nép-egészségügyi kiállítást fogják a kiscgazdák megsejmelni.

— A thanatonszükséglet megrendelése. A szőlőbirtokosság figyelmébe ajánljuk ama körülményt, hogy a szőlőmoly elleni védekezéshez szükséges thanatont minél előbb ren-

deljék meg, mert könnyen bekövetkezhetik az az állapot — mint a múlt évben is — hogy éppen akkor nem kapnak dohánylugot, amikor az a legjobban kellene, miután a *dohányjövődék* voltaképpen csak azon *thanatonmennység* szállításáért szavatol, melyről 3 hónappal előzetesen már tudomása volt. A thanatonrendelésekhez szükséges igazolványokat kiállítani Erdélyben az E. G. E., valamint minden vármegyei gazdasági egyesület illetékes.

— A petroleumfinomítók visszaélései. Megirtuk, hogy a múlt hó elején több száz motortulajdonos országos értekezletet tartott Budapesten, hogy szóvátegyék azt a tarthatatlan helyzetet, melyet a kőolajfinomítók a benzin megdrágítása tekintetében teremtettek. Ez alkalommal elfogadták a Jutassy Ödön által kidolgozott elaboratumot, melyben konkrét panaszait felsorolták s azt küldötségileg adták át a kereskedelmi miniszternek. Értesülésünk szerint ebben a fölterjesztésben olyan súlyos vádak vannak fölhalmozva, amelyek a szó szoros értelmében arculcsapnak minden tisztességes üzleti elvet. Hogy sorba menjünk, megemlítjük, hogy a motorhajtásra szolgáló és 12 Reamur hőfok mellett 770 foknál kisebb sűrűségű ásványolajat (benzint) a pénzügyminiszter fölmentheti az adófizetés alól. A gyárak az adókedvezményt igénybe is veszik, de 770 foknál sűrűbb, tehát rosszabb benzint szállítanak, miáltal nemcsak a fogyasztókat károsítják meg, hanem elvonják azt az adózás alól is. Megjegyzendő, hogy az adó elengedése a törvény életbelépte után tényleg érvényesült is az olcsóbb árakban, de midőn az iparosok ennek előnyét felismerték és a benzinfogyasztás terjedt, annak árát elviselhetetlenül fölemelték a petroleumfinomítók. Ekkor, vagyis 1899-ben, midőn már 30—32 K-ra emelkedett a benzin ára, Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez fordultak az érdekelt motortulajdonosok, aki az ügy fontosságához mért gyorsasággal 16 K-ban limitálta az árat. Néhány esztendeig elég tisztességes viszonyok voltak, de aztán az évek folyamán egyre emelkedtek az árak, úgy, hogy 30, sőt 36 koronát is kellett a benzinért fizetni, holott a kereskedelmi miniszter 1913-ra 26 K-ban állapította meg az adómentes és kedvezményes áru motorbenzin árát. És nevezetes, hogy amikor a motortulajdonosok erre való hivatkozással tiltakozni próbáltak, többek között a dési és marosvásárhelyi petroleumfinomítók röviden azt irták, hogy vegyenek benzint a kereskedelmi minisztértől. A hazai petroleumfinomítók a múlt évben 70.540 mm. benzint exportáltak, ebből 57 ezer 566 mm. Ausztriába ment, még pedig versenyáron, azaz mm.-ként 20.20 K áron (K 1,165.712: 57.566), tehát ha a miniszter által adományozott 4 korona levonásba hozatik, a motorbenzin reális ára marad az országban 16.20 K, nem pedig 26 korona.

A mai helyzet szerint tehát a petroleumfinomítók Ausztriának 16.20 K-ért, a magyar iparnak pedig 30 K-ért (26 K eladási ár, hozzáadva a visszatérülő 4 koronát) adja a hajtóanyagot. De hasonló a helyzet a nyersolaj-beszerezés terén is. Nevezetesen a kartell 1912-ben 3.903.865 mm. nyerspetroleumot importált. A behozatal összes értéke kitett 14 millió 678.532 koronát. A nyerspetroleum mm.-ját 3.80 K körül szerezték be és ma 14.— koronáért adják tovább. Az 1911. évre visszamenőleg Ausztria-Magyarország nyersolajimportja a «Die Rohölindustrie» című szaklap kimutatása szerint volt 190.202 mm. 608.616 K értékben, tehát mm.-jára 3.20 K esik. És mindez történik akkor, midőn petroleumfinomítókat a legképtelenebb fuvardíj-

kedvezményekkel halmozza el az államvasut — természetesen a hazai ipar támogatása és segítése címén. Az elmondottakból megítélhető, hogy mennyiben indokoltak és jogosak ezek a kedvezmények, melyek néhány dédelgetett vállalatnak jutnak, szemben azzal a pusztító kárral, melyet ugyanezek a vállalatok az ipar- és mezőgazdaságnak okoznak.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalonnyílás, hát- és derekfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagú

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbátüveg 50 fillér. Mosakodásra, szépitő és legjobb fertőtlenítő

BOROLIN-SZAPPANT.

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

BOROLIN-CUKORKÁT

Ára csomagonként 20 és 40 fillér

Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— Külföldi honosok birtokszerezése. Amíg a mi szép hazánkban folyton hangzik a panasz az idegen kéz térfoglalása miatt, törvény azonban nem von korlátokat neki s nem szabályozza birtokpolitikánkat, addig a szabad Amerika törvényen dolgozik, mely kizárja a külföldieket a birtokszerezésből. Hasonlóképpen tesz Oroszország is, hogy az óriási birodalmat orosz kézben megtartsa. Mert nemcsak üres szállóige az, hogy: „Akié a föld, azé az ország“, hiszen minden darabka földön, melyen idegen kéz az ur, hazáknak, nemzeti mivoltunknak egy-egy erős vára dől meg s apránként más gazdag nemzetnek gazdag fiai kiséjítik az országot. Azért nemcsak hangos panaszra van itt szükség, hanem arra, hogy kialakuljon az a közvélemény, amely a törvényhozást rábírja törvény alkotására az idegen birtokszerezés terjedése ellen.

— A Good Templar-Rend nagygyűlése Kolozsváron. Pünkösöd két napján tartotta meg a magyarországi Független Good Templar-Rend ez évi XI. nagygyűlését Kolozsváron. A tulajdonképpeni nagygyűlés vasárnap vette kezdetét. A rend elmúlt évi jelentéséről szóló jelentéseket a nagygyűlés tudomásul vette és megbeszéltek a jövő évi munkaprogrammot. — Ugyanaznap délelőtt Cholnoky Jneó egyetemi tanár az egyetem aulájában az alkoholizmusról tartott nagyérdékű előadást. Déli félegy órákor közebed volt a Newyork-szálló éttermében. Délután folytatták a kongresszus tanácskozásait és megejtették a tisztújítást, amelynek során a rend országos elnökévé újból megválasztották dr. Dóczy Imre egészségügyi felügyelőt. Este a színházban diszeloadás volt s Zolának «Az emberirtó» (A pálinka) című drámája került színre. Hétfőn délelőtt a Mátyás király-terén népgyűlés volt, s a népgyűlésen Vágó Béla tartott előadást. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint feliratot intéznek a kormányhoz s a képviselőházhoz oly célból, hogy a koresmáknak és a pálinkaméréseknek szombat este 6 órától hétfő reggel 6 óráig való bezárása törvényhozás útján elrendeltessék.

— Országos készülődés a kassai nagy gazdaggyűlésre. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác elnöklésével Kassán június hó 18-án tartandó országos gazdaggyűlése iránt rendkívül nagy az érdeklődés a szervezkedő gazdaközönség körében. A szövetség az ország minden részébe szétküldte már a gyűlés meghívóit a részletes tájékoztató adatokkal együtt.

— Komlótermelők gyűlése. A segesvári komlótermelő szövetekezett folyó évi május hó 19. napján Nagyküküllő vármegye székházának kistermében igazgatósági és felügyelőbizottsági ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Az igazgatóság évi jelentésének össze-

állítás. 2. A szövetekezett 1912. évi számadásának tárgyalása. 3. A szövetekezett kölcsön-alapjának 1912. évi számadása. 4. Folyóügyek és indítványok tárgyalása.

— Felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam. A Budapesten szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra 1913—1914. tanévre a hallgatók felvétele céljából, a földművelésügyi miniszter pályázatot hirdetett. A tanfolyam célja az, hogy az arra felvett hallgatók a szőlőművelésben és borkezelésben elméleti és gyakorlati alapon oly mértékben képeztessenek ki, hogy a tanfolyam sikeres bevégeztével nagyobb szőlők, szőlővessző- és szőlőtüvelvény termelési üzemek és borpincék önálló kezelésére képesítve legyenek. Az előadások az egy évre terjedő tanfolyamon a folyó év október hónap 1-én kezdődnek. A tanfolyamra kizárólag olyan pályázókat vesznek fel, kik a hazai gazdasági akadémiák valamelyikét sikeresen végezték. A tanfolyam díjmentes s a felvett hallgató csak a saját ellátásáról tartozik gondoskodni. A szegényebb sorsu és kitünő, vagy jeles oklevéllel bíró folyamodók egész, vagy fél állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az egész ösztöndíj havi egyszáz korona, fél ösztöndíj havi ötven korona. A felvétel iránti kérések a földművelésügyi miniszterhez címezve, folyó évi július 15-ig a m. kir. szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatóságához (Budapest, II., Debrői-ut 15—17.) nyújtandók be. Bővebb felvilágosítást a felsőbb tanfolyam igazgatósága és a gazdasági akadémiák igazgatóságai nyújtanak.

— Apaállatok beszerzése. A földművelésügyi miniszter most publikált 63.918—1912. számú rendelete szerint az apaállatok beszerzése az 1894. évi XII. t.-c. 25 §-ának helyes értelmezése szerint elsősorban a község kötelelessége. Amennyiben tehát a birtokosságok nem szereznek be apaállatokat, a hiányzó apaállatokat beszerezni és tartani a községek el nem vitatható kötelelessége.

Állást kereső okleveles és gyakorlat gazdatisztek és ispánok számosan vannak az E. G. E. titkári hivatalához bejelentve, hol a címek megtudhatók.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELBŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

— A MAGYAR —
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
— (Jokai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H Á Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Tengeri kapálás közeledvén, szállíthatok
 egyes ökör jármat,
 darabonkint 30 korona árban.
 Harasztos, Tordaaranyosmegye.
 Elekes Árpád, intéző.

Szuperfoszfátot
 és minden egyéb mü-
 trágyaféléket ajánl a
 2769
Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet
 Budapest, V. kerület,
 Fürdő-utca 8-ik szám.

Eladó
 120 darab
 parisfajta
mangalica malac
 10 hetűsek.
 Megtekinthetők: a mezőszengyei
 tagban.
 Értekezni lehet:
 Szalma Sándor giszttel.
 Balázstelkén.
 2926

4 ÁLLAMDÍJ
 22 ELSŐRENDE KÍTYMÉTES

PEFA
 PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
 mázolásához teljesen készen
 vakolatra
 (ára és vasra)
 Kőre védve 10041 sz.

UTZ EDE és TÁRSA
 BUDAPEST, VII.

2767 I.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
 Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.
 F. év novem. hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyezték át.
 Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember-
 életére a legkülönbözőbb módzatok szerint, előnyös feltételek mellett.
 Az üzleteredményben a biztosított tagok díjaranyukban részesülnek.
 A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletf-lestle-
 géből, közgyűlési határozat értelmében, díjvisszatérítésben.
 Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz,
 vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésé-
 vel. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-al minden irányban készsége-
 l szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával 2,527.980.— K
 Tartalékok 3,357.603.—
 Biztosított tagjainak fennállása óta 10,740.000.—
 fizetett: tüzkárokból 5,042.000.—
 jégkárokból 5,042.000.—
 Biztosított érték tűzben 1912. évben 880,000.000.—
 jégben 1912 évben 63,010.000.—
 Életüzlet állománya 15,240.080.—
 A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a
 »GONDOSEBÉS« Országos Központi Segélyező Társulat
 útján 10) koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások,
 valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leány-
 kiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközölteinek. Legelőnyö-
 sebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden körségben önálló helyi-
 csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót kész-
 séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-
 utca 20. sz. 2008

Értesítés
 a tüzelőanyag bérleti szállítására vonatkozólag a következő állomásokban.

Nagyszeben	beszállásolt katonaság részére 1913 november 1-től 1914. október 31-ig. A z a j a n l e t i t e r e j e l e s o k .	a cs. és kir. 12 hadtest hadbiztossá-gánál.	Nagyszebenben	1913. május hó	19-kén
Fogaras		a cs. és kir. katonai élel-mezési fiók-raktárnál.	Brassóban		28-kán
Orlát		a cs. és kir. katonai élel-mezési rak-tárnál.	Gyula-fehérvárt		16-kán
Székelyudvarhely			Kolozsvárt		27-kén
Medgyes					
Nagydisznód-Heltau					
Brassó					
Höltővény-Helsdorf					
Feketehalom Zeiden					
Keresztényfalva-Neustadt					
Vidombák-Weidenbach					
Barczarozsnyó Rosenau					
Szászváros					
Erzsébetváros					
Szászsebes					
Abrudbánya					
Kolozsvár					
Marosvásárhely (sátor-táborral)					
Beszterce					

megtartatnak.
 E tárgyalásokra érvényes feltételek a cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál, Nagyszebenben, Gyulafehérvárt és Kolozsvárt és a fiókraktárnál Brassóban betekint-hető hirdetményekben és feltételi füzetekben, — mely utóbbiak ingyen kaphatók — foglaltatnak.
 Nagyszeben, 1913. évi május hó 3-kán.
 2924
 A cs. és kir. 12. hadtest hadbiztossága.

Szőlőoltványokat,
 amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőket, a leg-jobb bor és csemege fajtákban szolgál: 2904
RÓTH JÁNOS
 lekencei szőlőoltvány telepe.
 Ugyanaz átvesz legelőnyösebb árban új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb vevőinek ezen szakbavágó utmutató-sókkal.
 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.
Róth János, szőlőbirtokos,
Lekence (Besztercemegye.)

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!
THOMASSALAK
 Valódi védjeggyü.

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas mütrágya!
 Óvakodjunk a hamisításoktól!
 Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ölmzár van rajta.
 Minden zsák tartalom-jegyzékkel van ellátva!

Kalmár Vilmos
 a Thomaspohosphatfabriken Berlin, vezérképviseelője
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.
 Különösen a jelenlegi RENDKIVÜLI OLCSÓ ÁRAKRA figyelmeztetjük a vásárlókat.

Özv. Báro Huszár Károlyné ABAFÁJAI BIRTOKA

Marostorda megyében Szászrégen vasuti állomástól 3—4 kilométernyire, áll körülbelül 755 kat. hold szántóból, 127 hold kaszálóból, 325 hold legelőből, 25 hold fásított kaszálható részekből, összesen körülbelül 1232 holdból

haszonbérbe kiadó

Bővebb felvilágosítással szolgál

Gróf NEMES JÁNOS ur Ö Mélts. titkári hivatala, Kunhegyes.

2925

Hutter és Schrantz R.-T.

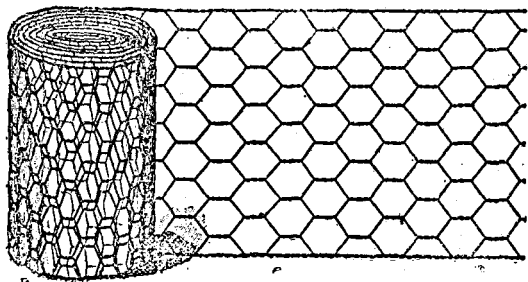
szitaáru- és nemezposztógyárak magyarországi telepe

BUDAPEST, X., Gyömrői-ut 80/21.

Ajánlja

kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonatait,

**Kitünő
horganyozás!**

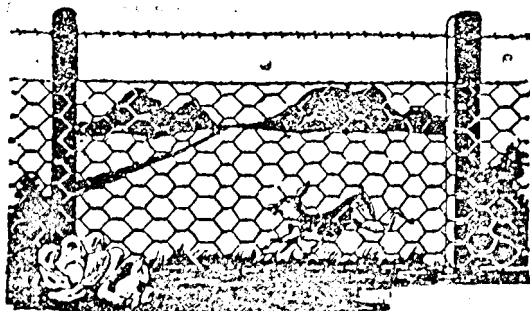

Olcsó árak!

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmányt! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek.) Tüskés huzalok, sima huzalok, kettőshegyű szegek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. — Továbbá gyártanak:

2911

Kerítésrácsok

kapuk és ajtók

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, előnyáruk mellett.

Költségvetések és tervezetek díjtalanul.